

Ramoninkadun luontoselvitys

Elina Lehtinen

Jyväskylän kaupunki

Kaupunkisuunnittelu ja maankäyttö

7.4.2016

Sisällys

1 Johdanto	3
2 Työmenetelmät	3
2.1 Esiselvitys	3
2.2 Maastotyöskentely	3
2.3 Arvokkaiden luontokohteiden luokittelu	4
3 Inventointitulokset	5
3.1 Luonnon yleiskuvaus	5
3.2 Arvokkaat luontokohteet.....	7
3.3 Uhanalaiset lajit.....	7
3.3.1 Liito-orava.....	7
3.3.2 Linnut.....	7
3.3.3 Muut uhanalaiset lajit.....	7
4 Johtopäätökset	7
Lähteet.....	8

1 Johdanto

Tämä luontoselvitys on laadittu Ramoninkadulle laadittavan asemakaavan pohjatiedoksi. Selvityksen tavoitteena oli tunnistaa alueen arvokkaat luontokohteet ja koota yhteen aluetta koskeva luontotieto (esim. uhanalaisten lajien esiintymät). Alueelle on laadittu vuonna 2008 luontoselvitys (Taru Heikkinen: Kivääritehtaan alueen luontoselvitys). Tässä selvityksessä keskityttiin erityisesti selvittämään alueen liito-oravatilanne ja päivittämään luontoselvityksen tiedot mahdollisten uhanalaisten luontotyyppien ja METSO-kohteiden osalta.

Selvitysalueen rajaus on esitetty kuvassa 1. Selvitysalue jää Tourujoen, Tourilantien, Vaajakosken moottoritien ja rautatien rajaamalle alueelle. Selvitysalueen laajuus on yhteensä noin 2 hehtaaria.

Kuva t1 ja 2. Selvitysalueen sijainti on merkitty karttoihin punaisella rajauksella.

2 Työmenetelmät

2.1 Esiselvitys

Alueelle tehtiin ennen maastokäyntiä paikkatietotarkastelu, jossa tarkistettiin etukäteen tiedossa olevat uhanalaisten lajien esiintymäpaikat, olemassa olevat luonnonsuojelukohdeet ja aiemmat luontoselvitykset.

2.2 Maastotyöskentely

Alueelle tehtiin maastokäynti 31.3.2016, jolloin alueelta tarkistettiin liito-oravan esiintyminen ja tehtiin päätelmiä alueen luontotyypeistä ja -arvoista.

2.3 Arvokkaiden luontokohteiden luokittelu

Arvokkaiden luontokohteiden luokittelu perustuu teokseen ”Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa.” (Söderman 2003).

A Kansainvälisesti arvokkaat kohteet

- Natura-alueet
- Kansainvälisesti merkittävät kosteikot ja lintualueet (IBA-alueet)
- Ramsar-alueet

B Kansallisesti arvokkaat kohteet

- Kansallispuistot
- Luonnonpuistot
- Soidensuojelualueet
- Lehtojensuojelualueet
- Muut valtakunnallisesti arvokkaat luonnonsuojelualueet
- Erämaa-alueet
- Koskiensuojelulain mukaiset vesistöt
- Valtakunnallisten suojeluohjelmien kohteet
- Valtakunnallisten suojeluohjelmien kriteerit täyttävät kohteet
- Kansallisesti merkittävät kosteikot ja lintualueet (FINIBA-alueet)
- Kohteet, joilla on luonnonsuojelulain luontotyyppejä (LsL 29§)
- Uhanalaisten lajien esiintymispaikat
- Uhanalaiset luontotyypit*
- Erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikat
- Kohteet, joilla on vesilain luontotyyppejä
- METSO-ohjelman luonnontieteellisten valintaperusteiden mukaiset, luokkien I-II kohteet*

C Maakunnallisesti tai seudullisesti arvokkaat kohteet

- Valtakunnallisissa suojeluohjelmissa maakunnallisesti arvokkaiksi luokitellut kohteet
- Maakuntakaavojen suojelualuevaraukset
- Maakunnallisesti uhanalaisten lajien esiintymispaikat
- Alueellisesti uhanalaiset luontotyypit*
- Maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät muut luontokohteet

D Paikallisesti arvokkaat kohteet

- Kohteet, joilla on metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (MeL 10§)
- Yleis- ja asemakaavojen suojelualuevaraukset
- Paikallisesti uhanalaisten tai harvinaisten lajien esiintymispaikat
- Muut paikallisesti harvinaiset ja edustavat kohteet

E Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

- Kohteet, jotka eivät ole yllä mainituissa luokissa, mutta jotka ovat luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta tärkeitä esim:
 - suuret, yhtenäiset tavanomaisen luonnon alueet
 - ekologiset käytävät

- Luonnonmuistomerkit

* lisäys arvokohdekriteereihin:

Luontotyyppien uhanalaisuus (*) on lisätty tässä selvityksessä arvokohdekriteeristöön. Luontotyyppien uhanalaisuutta on tarkasteltu luontotyyppien valtakunnallisen uhanalaisuusarviointiin perustuen (Raunio, Schulman & Kontula 2008). METSO-ohjelman valintaperusteet on esitetty julkaisussa METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet (Anonyymi 2008).

3 Inventointitulokset

3.1 Luonnon yleiskuvaus

Selvitysalue on noin 20-50-vuotiasta koivu- ja leppävaltaista lehtimetsää. Puusto on monin paikoin aukkoista eikä entistä peltoa ole metsitetty järjestelmällisesti. Alueella kasvaa istutettuna ja villiintyneenä myös koristepensaita ja yksittäisiä pihapuita ja –pensaita (mm. omenapuu, vaahtera, pihta, sireenejä) entisen pihamaan ympäristössä. Pensaskerroksessa on runsaasti vadelmaa, mustaherukkaa ja lehtipuiden vesoja. Alueella oli maastokäynnin aikaan vielä melko kattava lumipeite, joten putkilokasvistosta ei voitu tehdä luotettavia havaintoja. Alue vaikuttaa maapohjaltaan rehevältä, ja se onkin Ramoninkadun kaakkoispuolelta merkitty vielä 1960-luvun peruskartalle pelloksi.

Kuva 3. Tourujoen vartta, taustalla Schaumanin linna Lutakossa.

Kuva 4. Raidoista on jo muodostumassa lahoppua alueelle, vaikka puusto on keski-ikästään vielä melko nuorta.

Kuva 5. Harvapuustoinen Tourujoen rinne, näkymä Ramoninkadulta Tourulantien sillalle.

Kuva 6. Entistä peltoa Ramoninkadun ja junaradan välissä. .

3.2 Arvokkaat luontokohteet

Alueella ei esiinny kohdassa 2.3 lueteltuja arvokkaita luontokohteita.

3.3 Uhanalaiset lajit

3.3.1 Liito-orava

Selvitysalueelta tarkastettiin kaikkien isompien lehti- ja havupuiden tyvet ja etsittiin liito-oravalle soveltuvia koloja, risupesiiä ja linnunpönttöjä. Alueelta havaittiin 31.3.2016 liito-oravan jätöksiä kahdelta entiseen pihapiiriin kuuluvalta puulta (pihta Ramoninkadun länsipuolella ja vaahtera itäpuolella, kuva 7). Liito-oravan pesäpaikkoihin viittaavia havaintoja ei tehty, joten todennäköisesti havainnot kertovat liito-oravan liikkumisesta Tourujokivarressa selvitysalueen ulkopuolisten liito-oravareviirien välillä. Alueelta ei havaittu kolopuita eikä liito-oravalle soveltuvia, ehjiä linnunpönttöjä.

Kuva 7. Liito-oravan merkkeamat puut Ramoninkadun molemmin puolin ovat entisiä pihapiuita. Liito-oravan kulkureittinä tulee säilyttää puustoa Tourujokivarressa.

3.3.2 Linnut

Alueen linnustoa ei selvitetty maastokäynnin ajankohdasta johtuen.

3.3.3 Muut uhanalaiset lajit

Alueelta ei ole tiedossa havaintoja muista uhanalaisista lajeista tai huomioon otettavista lajeista kuin liito-oravasta (ks. 3.3.1 Liito-orava).

4 Johtopäätökset

Selvitysalueelta ei tehty havaintoja erityisistä luontoarvoista, jotka tulisi ottaa huomioon alueen kaavoituksessa. Liito-oravan kulkureitti Tourujoen varressa tulee säilyttää eli huolehtia siitä, että liikkumiseen soveltuvaa puustoa säilyy jatkossakin jokivarressa. Tämä turvaa myös viheryhteyden säilymisen jokivarressa.

Lähteet

Anonyymi. 2008. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet. Suomen ympäristö 26/2008. Ympäristöministeriö.

Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.). 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. 264 + 572 s.

Söderman, T. 2003. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVAmenettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus. Vammalan kirjapaino Oy.